

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

VI. De productione & corruptione habituum, & causis illorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

rere distinctos habitus esse constituendos respectu actuum versantium circa diuersa obiecta formalia, vel materialia.

- 4 **QUARTA CONCLUSIO.** Pro diuersitate actuum versantium circa idem motuum formale, & tantum materialiter numero distinctum sine aliqua dissimilitudine, non est diuersus habitus in voluntate constituendus in opinione, quæ habitus constituit distinctos à cognitione, & speciebus. Ratio est, quia quoties quis facit se abstinere ab hoc pane, facit etiam se abstinere ab alio eiusdem rationis: est enim eadem difficultas in abstinencia ab utroque, cum non sit maior difficultas in hoc non edendo, quam illo: si verò panes essent diuersæ rationis, hic albus, suavis, & optimum habens saporem, ille verò niger, asper, & insipidus, maior esset difficultas in non edendo pane albo, quam nigro, ac proinde diuersi habitus pro his actibus essent assignandi, secundum hanc sententiam. In sententia verò, quæ habitus voluntatis constituit in cognitione, sicut cognitio est diuersa pro diuersitate obiectorum, quantumvis materialium, ita habitus vel saltem facultates formales erunt numero diuersæ, licet numquam possit quis his duobus obiectis eodem modo cogniti esse facili ad vnum, & non ad aliud.

- 5 **QUINTA CONCLUSIO.** Habitibus respectu eiusdem obiecti, vel respectu obiectorum similium, in opinione quæ constituit habitus distinctos, intenduntur per additionem gradus ad gradum. Qui gradus vniuntur mediâ vniōe sicut vniuntur gradus intensi caloris. Hos gradus intendi infero ex eo quod sentitur respectu eiusdem obiecti maior facilitas, quo quis pluribus actibus circa illud se exercet. Hanc intentionem fieri per additionem graduum virtutum ex eo infero, quod hi gradus sunt eiusdem rationis, & in eodem subiecto necessarii debent esse vni, neque secundus gradus habitus est modus prioris illi per se vnitus, vt docet Vasquez 1. 2. disp. 8. sect. 5. quia cum omnes gradus sint producti ab actibus eiusdem rationis, ipsi etiam eandem naturam sortiuntur, & nulla est ratio, propter quam gradus posterior productus sit modus prius producti: neque vt ille qui prior fuit productus, non potuerit esse posterior. Neque obstat modum vniōis partium habitus non esse facilitatem in ordine ad obiectum, sufficit enim esse vniūm graduum in quibus facilitas consistit.

- 6 **SEXTA CONCLUSIO.** In opinione, quæ totam facilitatem voluntatis constituit in cognitionibus, & radicaliter in speciebus, ex quibus hæ cognitiones oriuntur, facilitas potest intendi per additionem gradus ad gradum. Quia, cum cognitio hoc modo intendatur, & hæc sit facilitas, facilitatem ita intendi necesse est: quæ ratio est eadem de speciebus. Potest tamen secundum hanc opinionem facilitas fieri maior, & magis inclinari voluntas sine additione gradus: sed per additionem cognitionis ad cognitionem. Si enim voluntati repræsentetur obiectum per quamdam cognitionem repræsentantem illud, vt conueniens, & postea ex vi alius cognitionis idem obiectum sub alia ratione conueniens repræsentetur, voluntas magis allicietur ad amorem illius, & erit magis facilis ad illud amandum per duas cognitiones repræsentantes duas bonitates, quam per vnâ simplicem bonitatem repræsentantem.

- 7 Contra has conclusiones solet obiici, sequi ex illis virtutem temperantiæ non esse vnâ, neque scientiam aliquam habere vnitatem. De vnitatis scientiæ dixi sepe, illam esse vnitatem quamdam moralem ordinis: non verò metaphysicam. Idem dico de vnitatis virtutis moralis acquiri sumptæ pro habitu, quæ potiori ratione dicitur vna, est plures habitus continere: quia actus omnium respiciunt idem obiectum formale, v. g. actus omnes misericordiæ respiciunt leuamen miseriæ alienæ; actus verò eiusdem scientiæ, v. g. Logicæ respiciunt obiecta formalia valde diuersa.

PUNCTUM VI.

De productione, & corruptione habituum, & causis illorum.

- 1 **F**uit Durandi opinio habitus produci à potentia & actus esse dispositiones ad illos. Communis tamen sen-

tentia, quam defendit Vasquez 1. 2. disp. 79. cap. 9. Sæpius disp. 44. lect. 8. Hurtad. disput. 16. sect. 6. docet habitus produci ab actibus. Hanc opinionem verissimam censet iuxta communem sententiam, quæ constituit habitus distinctos: esto illius ratio: experimur ad repetitionem actuum fieri habitus: ergo actibus tribuenda est virtus actuum, sicut virtus actiua lucis soli tribuitur; quia actiua sententiam solis lux producit. Non enim apparet, in quo fundamento asserat Durandus, illos actibus indigere tantam dispositionibus.

Obiicit Hurtad. pro sententia Durandi: Habitibus virtus conseruatur à voluntate: ergo ab illa potest produci eadem enim virtus requiritur ad conseruationem, & ad productionem. Antecedens probat, quia habitus virtuosus non potest conseruari ab actu, qui iam præterit, neque à Deo, quia indecens est, Deum conseruare actum virtuosum. Respondet Hurtad. habitum virtuosum conseruari à voluntate, quæ virtutem habet illum producentem, licet illum non producat: quia ad præsentiam actus huius debet concurrere, quia est causa minus æquiuoca cum habitibus verò potentie.

Non placet hæc doctrina quia quotiescumque conuenitur duplex causa, & vtrique habet virtutem producendi effectum, ab vtraque producit per concurrendum attentum manentem ab vtraque causa, neque video quæ ratione actus sit causa minus æquiuoca cum habitu quam potentia, cum maior dissimilitudo sit inter habitum, & actum quam inter habitum, & potentiam. Actus enim differt ab habitu in ratione vitæ actualis, & vitalis actionis, in quo non differunt potentia, & habitus, quæ alias conueniunt in hoc, quod est esse principium actus. Melius responderetur habitum virtuosum conseruari à Deo, in quo nulla est indecencia, sicut neque est in eo, quod simul cum actu concurrat ad productionem illius & simul cum voluntate ad materiale peccati, quia licet hi concursus sint tantum, cause primæ, & conseruatio habitus virtuosus dependeat tantum à Deo, hanc præstat Deus quatenus est causa prima, & vniuersalis, ad quam non tantum pertinet cum causis particularibus concursu vniuersali concurrere, sed etiam peculiari concursu supplere causarum absentiam, & effectus conseruare, quo causa secunda produxit quotiescumque effectus natura sua peti durare.

Inquires, an habitus producatur primo actu? Respondeo primo actu produci aliquam facilitatem, quæ licet sit eiusdem rationis, & essentia cum habitu, & aliis gradibus aduenientibus, atque ex illis & gradu seu facilitate producta à primo actu, fiat habitus: nihilominus non dicitur habitus quovisq; adiungatur cum aliis gradibus aduenientibus, quia tunc, vt potest valde remissa, est facile mobilis à subiecto.

Hæc in communi sententia, quæ habitus in qualitatibus distinctis constituit; in sententia verò, quam proposui, quid in hac re dicendum sit constat ex dictis. Cum enim in illa facilitas actualis, & immediata consistat in cognitione, dicendum hanc produci à potentia & speciebus. De facilitate verò radicali, quæ in speciebus consistit, dicendum est produci ab actibus præteritis, qui relinquunt speciem impressam repræsentatiuam ipsorum, & obiectorum, quæ tales actus respiciunt, vt probaui.

Circa corruptionem habituum dicendum est contra Gabrielem in 3. dist. 23. q. 1. art. 3. dub. 6. & Almain. in 1. tom. moral. cap. 18. asserentes habitus corrumpi ex defectu exercitij, & contra Gregor. in 1. dist. 17. q. 3. art. 2. & eundem Almainum, asserentes corrumpi habitus immediate, & formaliter per actus procedentes ab habitu opposito: Cum P. Vasquez 1. 2. cap. 1. disp. 81. Lorc. ibid. disp. 12. Montefia. disp. 34. q. 1. & Gran. disput. 12. sect. 3. habitus tantum formaliter corrumpi per habitum oppositum, quia id quod formaliter opponitur cum facilitate ad actum virtutis non est actus vitij, sed difficultas ad actum virtutis, & facilitas ad actum vitij, in qua consistit habitus oppositus. Corruptur habitus actu contrario remotè & efficienter, quatenus producit habitum, quo formaliter & proxime corrumpitur. Neque cum aliquo fundamento dicitur habitum corrumpi ex defectu exercitij, quia negatio actionis non potest esse destructiua principij.

Obiicit Arriaga: Quando quis habet habitum vitij vt octo, verbi gratia, & incipit se exercere primo actu virtutis opposito, habitus imperfectus seu facilitas producta primo

primo actu non potest expellere aliquem gradum habitus vitiosi vt octo: ergo hic non potest corrumpi aduentu contrarij. Probat minorem: quando elicitur primus actus virtutis, supponitur habitus vitij vt octo retardans voluntatem ab illo actu: ergo supponitur existens in illo instanti: ergo non potest corrumpi in illo instanti. Multa mouet Arriaga, vt huic argumento satisfaciatur, sed absque villa necessitate, eadem enim est difficultas de habitu vt octo resistente actui virtutis oppositæ, quam de calore vt octo resistente primo gradui frigiditatis, ac proinde eodem modo respondendum est iuxta dicta in generatione, de expulsiōe qualitarum, octauum gradum habitus vitiosi expellendum habitu producto primo actu virtutis oppositæ non resistere actui virtutis, neque gradui contrarij, à quo expellitur in illo instanti, in quo corrumpitur, & actus virtutis producit à voluntate.

8 Dubitant nonnulli, an de potentia Dei absoluta possint conservari habitus inter se oppositi; de quo ego non dubito. Certum enim existimo posse habitus quatuorvis inter se oppositos, diuina intercedente potentia, in eodem subiecto componi, quia potest Deus vno habitu introducere, non suspendere concursum, quo conservabat alterum contrarium, quantumvis introductus exigit suspensionem conservationis illius; exigentia enim causæ secundæ non cogit primam, vt secundum illam necessarii operetur, neque illi libertatem admittit, vt iuxta eadem exigentiam causæ secundæ provideat.

9 Confirmatur. Possunt actus inter se oppositi, sicuti sunt amor, & odium de eodem obiecto simul in eodem subiecto conservari, vt probavi Controv. 6. Punct. 3. ergo potiori ratione poterunt habitus, in quibus est oppositio ratione actuum.

10 Neque in eo quod voluntas habeat qualitates inclinantes in actus contrarios, quorum quilibet ex se intendebat voluntatem retrahere ab actu in quem altera inclinat, aliqua est contradictio proxima, aut remota; non enim ex eo, quod voluntas habeat habitum iustitiæ inclinantem in iustitiæ actum, & remouentem ab actu iniustitiæ; & oppositum habitum inclinantem in actum iniustitiæ, & remouentem ab actu iustitiæ, inferitur voluntatem de facto trahendam esse in actu secundo ad actum iustitiæ, & remouendam ab actu iniustitiæ, & simul in actu secundo trahendam in actum iniustitiæ, & remouendam ab actu iustitiæ in quo est immediata contradictio: quia adhuc absente habitu opposito, non semper habitus inherens voluntati consequitur effectum, quem intendit, & præsentia oppositi per accidens impeditur inclinatio, quam assert voluntati, vt minus in actu primo voluntas ex vi illius trahatur: quia voluntas in opposita inclinata tantum retrahitur inclinatione ad odium, v. g. ab amore, quantum trahitur adhuc per inclinationem, quam habet ad ipsum amorem, & tantum retrahitur ab odio per inclinationem, quam habet ad amorem, quantum trahitur ad odium per habitum inclinantem ad odij actum, ac proinde per oppositum actum in opposita attracta in suam naturalem indifferenciam reducitur; sicuti trutina ex se fæte lance æquæ librata, dum vni lanci pondus aliquod superponitur, tota in illam partem trahitur, quod si verique lanci æquale pondus adiciatur, quilibet quantitas intendet trutinam trahere in partem illam, in quam ipsa propendet & cum in opposita loca quantitates ferantur, & trutinam inclinent hæc æquæ librata manebit, ac si nullo pondere traheretur, & æquæ poterit in quamlibet partem moueri ac si in oppositam nullam haberet inclinationem. Hac ratione dixit Arriaga duos habitus oppositos de potentia absoluta simul existentes proprios effectus formales non daturus.

11 Ex hac doctrina, si rationibus metaphysicis præcisè attenderem, non esset mihi difficile defendere, non opponi habitus, quantumvis intensos, inclinantes in actus oppositos; sed vnum tantum alteri, quasi efficaciam adimere, & effectum formalem impedire, alium oppositum tribuendo: quo posito perinde est ac si non esset ille, quem præstat habitus, sicuti exemplo trutinæ explicatum est, quæ tota ex vi quantitatis existentis in vna lance inclinatur in hanc partem per modum actus primi, & tota ex vi alijs quantitatis existentis in altera lance per modum actus primi in oppositam inclinatur, quæ inclinationes secundum suam entitatem non opponuntur, etiam si sin in actus impossibiles; sed tantum adinuicem retardantur ita vt

ex vi alterius quilibet ita se habeat in ordine ad effectum ac si non existeret. Assumo nihilominus habitus inter se opponi, propter communem sententiam, & vt facilius assignemus, habituum corruptionem, & quia durum videtur asserere habitum tantum posse alio intensiori superari. Censeo tamen facile posse defendi habitus inter se formaliter non opponi, sicuti non opponuntur cognitiones intensissimæ inclinantes in actus voluntatis oppositos, neque species impressæ aptæ ad productionem intellectuum inter se impossibilem, neque impulsus in opposita loca idem corpus inclinantes. Iuxta quam sententiam dicendum esset, habitus corrumpi sicuti species, quia non diu durare possunt, vnde si repetitione actuum non intenduntur per longum tempus, ex se deficient. Quod non mediocriter suadet experientia, quia si quis Veneri deditus, per longum tempus à Veneris actibus abstinere, alijs rebus nimis intentus, & actuum castitatis oblitus, non eadem propensionem sentiret in venerem, quam sentiret, si nullo tempore illius actus essent interrupti, quod efficaciter suadet habitus temporis diuturnitate corrumpi. Quod si breui tempore habitus seu inclinatio in aliquod obiectum superanda sit, hoc faciendum est crebro exercitio actuum oppositorum quibus, etsi non corrumpatur habitus præcedens, producat intensior, quod magis trahatur voluntas, & adeo intensè, vt non sentiat inclinationem antiqui habitus. Si tibi placuerit hic dicendi modus, & singularitatis amicus velis defendere, habitus inter se non opponi, non alia opera indigebis ad hanc sententiam defendendam, præter eam, quam ad illam explicandam adhibui.

Obiicies. Contrà id, quod diximus habitus oppositos non posse simul conservari naturaliter, posse tamen supernaturaliter. Deus non potest conservare supernaturaliter habitum vitij, quia non potest illum ex se conservare, nisi ad exigentiam causarum: ergo non potest habitus vitij existere in statu, in quo non petat naturaliter conservari: ergo non potest conservari cum virtutis habitu, cum quo non exigit suam conservationem, neque naturaliter conservari. Respondent nonnulli Deum posse conservare naturaliter habitum vitij & supernaturaliter virtutis habitum, quia quando naturaliter conservatur erat habitum vitij, & suspensus concursus circa habitum virtutis, potest hunc supernaturaliter non suspendere, in quo casu habitus vitij naturaliter, & iuxta exigentiam causarum conservabitur, seu producat, & tantum conservatio habitus virtutis erit supernaturalis. Non placet hæc solutio, quia quotiescumque duæ formæ impossibiles conservantur, conservatio vtriusque est supernaturalis, quia illa quæ denuo introducit non potest naturaliter introduci, nisi supponatur opposita saltem auferibilis per illam, ac proinde quando virtutis habitus supernaturaliter est conservandus, habitus vitij naturaliter produci nequit.

Respondeo. Deum posse habitum vitij iuxta propriam exigentiam conservare supernaturaliter non addita exigentia, quam haberet habitus virtutis illi coexistens vt corrumperetur, in quo casu Deus non à se sed iuxta exigentiam, quam habet habitus vitij operaretur, etiam si contra exigentiam habitus virtutis, ex vi cuius habitus vitij corrumperendus esset. An verò Deus possit habitum vitij nulla exigente causa infundere disputent inter se Theologi.

Disputant nonnulli, An ad habituum oppositionem requiratur oppositio ex motiuo formali, vel sufficiat tantum secundum obiecta materialia: v. g. an habitus inclinans in actum, quo quis committit iniustitiam propter luxuriam, furtum scilicet propter fornicationem, opponatur cum iustitiæ habitu: Resp. affirmatiue, quia furtum factum propter fornicationem opponitur cum actu iustitiæ: ergo habitus orti ex his actibus opponuntur, quia tota habituum oppositio oritur ex actuum oppositione.

Hæc in communi opinione; in sententia verò facilitatem actuale constitutante in cognitione, dicendum est corrumpi ex defectu attentionis animæ ad alia obiecta se conuertentis vel ex defectu sensationum externarum, & phantasmatum excitantium talem cogitationem. De corruptione radicalis facilitatis specierum videlicet intellectus, maior est difficultas, non enim possunt deficere ex defectu subiecti, hoc enim durat cum sit ipsa anima, neque ex defectu conservantis, quia si conservantur ab anima;

anima, eadem perseverat, neque necessum est ipsam vacare ab aliis operationibus, ut ipsas conferuet, si autem conferuantur à Deo, nullo modo potest ad defectum virtutis conservatrici confugiri, neque hæc species possunt aliis contrariis expelli, constat enim componi in eodem intellectu species obiectorum habentium oppositionem contrariam & contradictoriam.

16 Dixerunt aliqui species continuè durare, sed antiquas obrui aliis de novo advenientibus, & ita non posse operari. Contrà tamen, quia intelligi non potest quid sit species antiquas novis obrui, cum omnes idem indivisibile subiectum occupent, neque species novæ antiquas contendant, omnes enim sunt in eodem indivisibili spatio, etsi antiquæ corruptæ non fuere, ut hi fatentur, eandem virtutem habent species antiquæ ac novæ, cum illæ quæ, modò sunt antiquæ cum eadem virtute antea fuerint novæ.

17 Dicendum existimo has species corrumpi sicut corrumpitur impulsus, & sonus, & aliæ huiusmodi qualitates quæ per aliquod tempus petunt durare, quo transacto, durationem, neque conservationem sui non exigunt à causa prima.

18 Id quod alij dicunt species otio corrumpi fundamento caret, negatio enim actionis dimanantis ab illis non potest esse causa mediata, neque immediata corruptionis illarum. Est tamen notandum, quod quoties quis exercet species quas habet alicuius obiecti, & sæpè de illo cogitat in dies novas species acquirit illius obiecti productas ab actu intellectus versante circa illud, & ita etiam antiquæ corrumpantur non sentitur defectus illarum, quia species noviores producantur actus similes illis, quas antiquæ producebant, & hoc est fundamentum propter quod aliqui putantur species exercitio conservari, & otio corrumpi.

PUNCTUM VII.

An actus supernaturales ab habitibus supernaturalibus producti alium habitum supernaturalem acquisitum producant, & quomodo per illos facilius reddatur potentia.

1 **P**otest dubitari an actus supernaturales producant habitum acquisitum supernaturalem, quo potentia reddatur facilis ad alios actus supernaturales, & an producant habitum naturalem, quo potentia reddatur facilis ad actus naturales, & supernaturales, tendentes circa illud obiectum, qui habitus primò producitur, si alij actus naturales circa idem obiectum non præcesserint, à quibus similis habitus non fuerit productus; si verò præcesserint, & talem habitum produxerint, eundem intendunt actus supernaturales circa idem obiectum. Quod si includantur actus supernaturales nullum actum producere, explicandus est modus, quo potentia facilis constituatur ad actus supernaturales eliciendos, quia experientia compertum est potentiam acquirere talem facilitatem, & hanc non provenire ab habitibus infusis certum est, quia postquam charitatis infusæ habitum habet, sæpè facilis non est ad actus charitatis supernaturales eliciendos, & habitus infusi virtutum moralium semper sunt eadem intentione ad mensuram gratiæ habitualis, & homo maiorem facilitatem habet ad actus supernaturales huius virtutis quam illius, imò facilis est ad actus huius virtutis, & positivè difficilis ad actus alios.

2 Sententiæ affirmanti actus supernaturales producere habitum acquisitum supernaturalem fauent uterque Hurtadus Complutensis. 2. diff. 5. ubi illam sine formidine defendit, Salmant. disp. 16. de anima, sect. 8. num. 74. ubi multum propendit in illam. Eandem posse defendi, & probabilem esse sæpè insinuat P. Vasquez 1. 2. disp. 79. num. 45. & 48. Probabilissimam esse docet Arriaga disp. 9. sect. 1. subsect. 2. n. 18. & ex antiquis illam docuere Petrus Bergomensis in tabula aurea dub. 697. & Almain. in 3. dist. 23. q. 3. & ut nonnulli volunt admittitur à S. Thoma de veritate p. 17. & conscient. art. 1. ad 4.

3 P. Mol. 1. p. q. 1. art. 3. in fine, P. Azor. tom. 1. lib. 3. institut. mor. c. 2. q. 3. Coninch. 2. 2. disp. 7. dub. 3. Ripald. lib. 3. de ente supernat. disp. 53. docent actus supernaturales producere habitum acquisitum naturalem.

4 P. Soar. lib. 6. de gratia cap. 14. ait facilitatem ad actus

supernaturales posse reduci in speciem providentiam, & assistentiam virtutis diuinæ, & auxiliorum, quibus homini iustus iuvatur à Deo ad actus supernaturales efficiendos. P. Vasquez disp. 79. cap. 47. affirmat assuetudinem actuum in efficiendos.

PRIMA CONCLUSIO. Si habitus acquisiti respectu actuum naturalium distincti ab speciebus defendendi sunt, necessum est dicere, dari alios habitus ad quosdam actus naturales, siue supernaturales, à quibus potentia facilis erudit ad actus supernaturales. Rationem terigi Pund. 3. quia si facilitas ad actus supernaturales defenditur per novum usum specierum, vel per auxilia gratiæ, & sanctas cogitationes, eodem omnino modo dicitur facilitatem ad actus naturales non consistere in novo habitu superaddito, sed in nova cognitione obiecti, & in exercitio specierum, seu multitudine illarum, neque aliqua disparitatis ratio reddi poterit. Quod argumentum expendit Vasquez agens de extensione habituum contra Soarium dicentem hominem præditum habitu alicuius virtutis ex parte potentie esse aquè facilem ad unum obiectum, quam ad aliud, sed ipso usu circa unum obiectum sentire facilitatem, quia ipsa exercitatione species aptius representant obiectum, ut amplectatur à voluntate. Circa quem modum dicendum est insurgit Vasquez illo posito frustra nos laborasse in habitibus querendis, tota enim facilitas actuum ad illam specierum exercitationem sine aliis habitibus distinctis posset reduci.

SECUNDA CONCLUSIO. Actus supernaturales non producant habitum acquisitum supernaturalem. Probatur nonnulli hanc conclusionem à posteriori, quia si talis habitus supernaturalis acquisitus produceretur permaneret in peccatore quod est contra Conc. Trid. definiens in homine peccatore tantum manere habitum fidei, & spei. Non moueor hac ratione, neque aliquid absurdum in consequenti reperio, quia Tridentinum tantum definit ex habitibus infusis nullum manere in peccatore præter habitum fidei, & spei, de acquisitis verò non meminit, quia ad institutum Concilij non spectabat.

Alij arguunt: si darentur hi habitus, permanere non possent in peccatore, quia hic non habet habitus infusos, qui dant simpliciter posse ad actus supernaturales: ergo non potest habere acquisitos dantes facilitatem posse. Probo consequentiam: habitus qui dat posse facilius operari supponit ipsam potentiam operandi: ergo non potest esse sine illa: ergo non potest esse sine habitu infuso, qui dat posse in quo consistit potentia ad tales actus. Si vera esset illatio, hoc argumentum, non hanc sententiam impugnaret, sed potius dilueret primum supra factum, quia si habitus acquisitus supponit infusum in homine peccatore, in quo per peccatum corrumpitur habitus infusus, corrumpetur etiam acquisitus, in quo nullum esset inconueniens. Dices non esset tamen aperte falsum, quia experimur non per primum peccatum, quo corrumpuntur habitus infusi, corrumpi facilitatem ad omnes actus virtutum infusorum, sed permanere hominem facilem ad plures illarum actus exercendos. Esto, hoc argumentum probat te non rectè arguere, dum ex corruptione habitus infusi inferis corruptionem acquisiti, quia etsi facilitatem in quocumque alio constituas, eodem modo potero arguere illam facilitatem supponere potentiam ad operandum, quia posse facilius operari, supponit posse operari.

Respondeo habitum acquisitum posse permanere sine infuso quia etiam sine habitu infuso peccator est potens efficere actus supernaturales per auxilium extrinsecum Dei, qui præsto adest ut loco habitus cum peccatore concurrat ad actus supernaturales eliciendos. Adde habitum acquisitum permanens esse, etiam si peccator non haberet specialem concursum paratum ad actus supernaturales, & impotens esset illos efficere. Quia habitus acquisitus non supponit id, per quod potentia constituitur potens ad actus præcisè ut conferuetur, sed ut de facto potentiam inclinet, & ut de facto effectum habeat, ut patet in voluntate, quæ sine cognitione amare nequit, & tamen sine cognitione obiecti conservat habitum, qui posita cognitione inclinat in talè actum. Sic habitus acquisitus supernaturalis potest esse sine infuso, quo posito inclinabit ad actum supernaturalem, ad quem non inclinabat ablato infuso, quia habitus non inclinatur, neque allicitur potentiam ad actum, quo vivit in actu primo ad illam. Ad argumentum in forma respondetur.